

היחסים מול הבנק במצב של קושי כלכלי / עו"ד דרור טימור

למרבה הצער, אחת ההשלכות השליליות של מלחמת חרבות ברזל הינה קשיים כלכליים משמעותיים של עסקים ושל יחידים – לגבי עסקים – עקב שירות מילואים ממושך, ירידה בצריכה (בעיקר בתחומים מסוימים כמו תיירות ותרבות), פינוי ממקומות מגורים בדרום או בצפון ועוד, ולגבי יחידים – בעיקר עקב הוצאות לחל"ת או פיטורים. המדינה מציעה מנגנונים שונים של מענקים, ואולם המענקים נותנים פיצוי חלקי בלבד ובעיכוב ניכר. מרבית האנשים והעסקים מנסים להימנע מהגעה למצב של חדלות פירעון, ואכן ההמלצה הינה לעשות כל שניתן על מנת להימנע מהליכי חדלות פירעון, שיש להם השלכות שליליות לא מבוטלות.

במאמר זה אני מבקש להתייחס בקצרה למערכת היחסים מול הבנק. הבנק מלווה את כולם באופן שוטף וקבוע, ואולם קיימת חשיבות יתרה לשמירה על מערכת יחסים תקינה מול הבנק דווקא כאשר הלקוח חווה קשיים כלכליים כאלה ואחרים.

אם לקוח נמצא במצב שאין לו אפשרות לעמוד בהחזרי הלוואות שהועמדו בחשבון הבנק שלו, חשוב שהלקוח יפנה לבנק מיוזמתו בהקדם ועוד בטרם יצירת פיגורים. לקוחות רבים מרגישים חוסר נעימות ומעדיפים לטמון את הראש בחול, ואולם לאחר שנוצרו מספר פיגורים המצב בדרך כלל הרבה יותר קשה מאשר מקרה שבו הלקוח פונה לבנק מראש, מודיע על הקשיים ומנסה למצוא פתרון בשיתוף פעולה עם הבנק.

קיימים פתרונות שונים שניתן למצוא בתיאום עם הבנק, כמו הקפאת תשלומי החזר הלוואות או העמדת הלוואות חדשות לפריסת חוב קיים לזמן ארוך יותר (תוך הקטנת תשלומי החזר החודשיים). יחד עם זאת, יש להביא בחשבון כי כאשר מועמדת בחשבון הלוואה חדשה לפריסת חוב קיים, הבנק עשוי לדווח למאגר נתוני אשראי על "אירגון חוב מחדש", באופן שעלול להקשות בעתיד על קבלת הלוואות חדשות, כולל הלוואת משכנתה. מצד שני, דיווח על אירגון חוב מחדש הינו פחות שלילי מאשר דיווחים שהבנק נדרש לבצע בעקבות פיגורים ממושכים בחשבון, החזרות שיקים או חיובים מסיבת "אין כיסוי מספיק" או הליכים משפטיים שנקטו כנגד הלקוח.

לעיתים ניתן, במסגרת משא ומתן עם הבנק על הסדר חוב, לקבל הסכמה של הבנק למחיקת חלק מהחוב. בדרך כלל הבנק עשוי להסכים, במקרים מסוימים, למחיקה של חלק מהחוב שעה שיתרת החוב משולמת במזומן או בתוך פרק זמן קצר, אך קיימים גם מקרים שבהם הבנק מסכים להעמיד בחשבון שתי הלוואות – הלוואת פריסה בגובה חלק מהחוב והלוואת מחיקה מותנית בגובה יתרת החוב, באופן שעם ביצוע כל תשלומי החזר של הלוואת הפריסה – הלוואת המחיקה המותנית תימחק.

והלכות לא יידרש לפרוע אותה. יחד עם זאת, יש להביא בחשבון שגם על מחילת חוב הבנק נדרש לבצע דיווח למאגר נתוני האשראי, והמדובר הוא בדיווח שלילי בדרגת חומרה גבוהה, שעלול להשפיע על היכולת לקבל הלוואות בעתיד. כמו כן, במקרה של מחיקה כאמור הבנק צפוי לדרוש שהחשבון ייסגר, וסביר להניח שהבנק יתנגד בעתיד לפתיחת חשבון חדש על שם אותו לקוח. לנוכח האמור לעיל, ואם חשוב ללקוח לשמור על דירוג אשראי נקי, רצוי למצוא פתרון כמו נטילת הלוואה מגורם אחר לשם סילוק החוב לבנק, או לכל היותר הפיגור, וזאת מבלי שנוצרים בחשבון פיגורים, מבלי שמועמדת בבנק הלוואה לפריסת החוב מחדש ומבלי שמתבקשת מחיקה של חלק כלשהו מהחוב. בהקשר לכך כדאי לבחון אפשרות לקבל הלוואה בערבות המדינה, שניתנת בדרך כלל בתנאים מועדפים.

ראוי לציין שאם קיימת הפרה כלשהי כלפי הבנק והלקוח נמנע מלבוא בדברים עם הבנק, קיים חשש שהבנק ינקוט בצעדים חד-צדדיים שעלולים להרע את מצבו של הלקוח, כמו ביטול מסגרת אשראי, העמדת חוב לפירעון מיידי ו/או מימוש פיקדונות וקיזוזם כנגד החוב. אם יש ללקוח שני חשבונות (למשל – חשבון פרטי וחשבון עסקי), קיים חשש שהבנק יבצע קיזוז של יתרת זכות בחשבון אחד כנגד יתרת פיגורים בחשבון שני. לפני ביצוע קיזוז כאמור הבנק נדרש לתת ללקוח התראה, ואולם עד לחלוף ימי ההתראה הבנק רשאי לעכב את הכספים ולא לאפשר ללקוח למשוך אותם. בהמשך הבנק עלול להעביר את החשבון לטיפול משפטי ולנקוט בהליכים לגביית החוב, ומצב כזה צפוי לגרור הן עלויות לא מבוטלות והן דירוג אשראי שלילי.

לסיכום, כל מי שנקלע לקשיים כלכליים, עדיף להתגבר על הבושה, במיוחד בימים אלה, ולפנות לבנק כמה שיותר מוקדם במטרה לנסות ולמצוא פתרון משותף למצב. במסגרת הדיונים מול הבנק כדאי להביא בחשבון את ההשלכות השליליות שעלולות להיות לחלק מהפתרונות, וזאת בכל הנוגע לדיווח שהבנק צפוי לבצע למאגר נתוני האשראי.

**אנו עומדים לרשותכם, לכל שאלה וסיוע
מחלקת בנקאות וכספים, סלומון ליפשיץ ושות'.**

**עו"ד דרור טימור הינו שותף במחלקת בנקאות וכספים במשרד עוה"ד סלומון ליפשיץ
ושות' - DRORT@ysl-law.com**

* האמור במזכר זה אינו מתיימר למצות את כל היבטי הנושאים הנסקרים בו. מטרתו היא עדכון כללי בלבד. אין להסתמך על האמור בו כיעוץ משפטי*